

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
78 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2018

Наукове видання

Збірник тез доповідей 78 наукової конференції викладачів академії
23 – 27 квітня 2018 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 12 від 24.04.2018 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор

Осипова Л.А., д-р техн. наук, доцент

Павлов О.І., д.е.н., професор

Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент

Станкевич Г.М., д.т.н., професор,

Савенко І.І., д.е.н., професор,

Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор,

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор

комплекс, розвивати галузь тваринництва і оснастити її біогазовими установками, а також модернізувати альтернативними джерелами енергії. Це все дозволить нашій економіці стрімко розвиватися і вирішити продовольчу і енергетичну проблему разом.

Слід зазначити, що в створенні і використанні екологічного фонду держава має контролювати як надходження коштів, так і їх використання. Все це вимагає також створення державної служби екологічного контролю (аудиту) за надходженням коштів та ефективного використання їх, що дозволить різко обмежити і виключити корупцію.

При цьому, цю службу не варто змішувати, «плутати» з екологічним аудитом, який вже створений давно, проте його робота, на жаль є неефективною і не видно прогресивних результатів. Економіко-екологічний контроль «запрацює» тоді, коли у фінансовій звітності з'являться відповідні показники, які на даний момент відсутні.

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА» В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

**Кордзая Н.Р., канд. техн. наук, доцент, Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор
Одеська національна академія харчових технологій**

На сучасному етапі розвитку суспільства продовольча проблема є надзвичайно актуальною та належить до провідних проблем сучасності. Сьогодні нас на Землі більше 7,6 млрд. чол. Щорічно населення планети збільшується ще на 89 млн. чол. [1]. За даними Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН, понад 800 млн. чол. страждають від голоду, тобто кожний дев'ятий житель планети [2]. Кожні 10 секунд від голоду помирає одна людина, в основному – це діти [3]. А у високорозвинених країнах люди страждають на ожиріння: у США – 2/3 населення, у Європі – кожен сьомий [4]. Загальне зростання чисельності населення Землі та підвищення рівня життя призведуть до того, що до 2050 р. попит на харчові продукти суттєво зросте, значною мірою за рахунок країн, що розвиваються [5]. Крім того, нестача продовольства пов'язана також з іншими факторами: економічні кризи, посухи, неврожаї, зміна клімату, рівень розвитку сільськогосподарського виробництва, державне регулювання ціноутворення, виробничих відносин, співвідношення експорту-імпорту, роль власного виробництва [5].

Початок дослідженням проблеми продовольчої безпеки поклав англійський економіст Т. Мальтус, який вказав на необхідність забезпечення людства продовольством тому що воно є головним засобом існування. Різні аспекти цього питання розглядалися у працях таких класиків як А. Сміт, Д. Рікардо, А. Маслоу та ін. Сьогодні, наукові дослідження за напрямом продовольчої безпеки здійснюються достатньо активно. Так, в наші дні, проблемам продовольчої безпеки присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених як Н. Басюркіна, О. Гойчук, І. Миценко, Н. Белінгера і К. Мабсс-Зено, С. Барраклот і П. Ютінг та ін.

Необхідно зазначити, що у науковій літературі та нормативно-правових актах існують різні підходи до визначення поняття «продовольча безпека», що вимагає уточнення даного поняття. Науковці та організації, пропонуючи визначення поняття, акцентують увагу на різних особливостях продовольчої безпеки, що відрізняють його від загального уявлення про нього.

Проаналізувавши підходи до розуміння поняття «продовольча безпека» різних авторів, як вітчизняних, так й зарубіжних, доцільно відзначити, що більшість виділяє схожі елементи, а саме: продовольча безпека держави повинна бути орієнтована на забезпечення за

рахунок власних агроекономічних потужностей, не вдаючись до імпорту продовольства з інших країн; виділення з дефініції «продовольча безпека» критерію якості харчових продуктів дає гарантію повноцінності, поживності та наявності харчових продуктів у достатній кількості на рівні обґрунтованих медичних норм.

Так, У 1996 р. на Всесвітньому продовольчому Саміті було сформульовано таке визначення: «Продовольча безпека – це стан, коли людина постійно має фізичний, соціальний та економічний доступ до достатньої кількості, безпечних та корисних продуктів, які забезпечують її потреби й харчові преференції для активного та здорового життя» [6].

Басюркіна Н.Й. стверджує, що продовольчу безпеку можна розглядати і як забезпечення певного рівня вітчизняного виробництва, що побудоване на засадах або повного самозабезпечення країни, або підтримки критичного мінімуму виробництва продовольства [7].

Гойчук О.Г. визначає продовольчу безпеку як гарантовану здатність держави на принципах самозабезпечення основними харчовими продуктами за їх економічної фізичної доступності незалежно від впливу зовнішніх і внутрішніх чинників задовольняти потреби населення в особі кожного громадянина продуктами харчування в необхідному обсязі, асортименті та якості на рівні, що забезпечує його здоров'я та інтелектуальний розвиток [8].

Професор Миценко М.І., який, вважає, що «...продовольча безпека – це здатність вітчизняних товаровиробників забезпечити населення держави харчуванням в обсязі та калорійності, що відповідають раціональним науково обґрунтованим нормам та гарантують соціально-політичну стабільність, стійкість, економічний розвиток, а також незалежність у разі виникнення військових конфліктів, стихійних явищ...» [9].

Більшість дослідників вбачають у продовольчій проблемі багатопланове явище, яке справляє вплив на всі сторони суспільства і тому має розглядатися у взаємозв'язку з економічною системою, політичним ладом, національними традиціями господарювання тощо. Адже, від аналізу цих факторів та правильного і своєчасного реагування на них залежить побудова ефективної системи забезпечення продовольством населення країни. Але, на жаль, сьогодні, можна говорити про те, що сучасні науковці, які займаються продовольчою проблемою не дотримуються єдиної думки, стосовно структури продовольчої безпеки та як слідство пропозицій щодо моделі формування продовольчої безпеки майже немає.

Нами було проаналізовано максимальний комплекс факторів, які впливають на формування певного рівня продовольчої безпеки країни, що дозволило сформулювати нове, більш системне визначення даного поняття.

Таким чином, продовольча безпека країни – це такі політична ситуація, організаційно-економічний механізм, рівень технологій і спосіб життя населення, коли кожний індивід, незалежно від доходів, віку, статі, стану здоров'я, віросповідання та інших відмінностей у кожен момент часу має фізичний і економічний доступ до достатньої кількості (у кількісному відношенні) якісних та безпечних харчових продуктів необхідних для ведення активного і здорового життя за умови їх стабільного конкурентоспроможного виробництва, що передбачає мінімальний ризик впливу імпортозалежних технологій, продуктів або окремих їх компонентів.

Організаційно-економічний механізм, спроможний забезпечити високий рівень продовольчої безпеки населення країни, проявляється в механізмі формування продовольчих ринків, здатних задовольнити такий харчовий статус населення, за якого стає можливим надходження певної кількості обмінної енергії, поживних і біологічно активних речовин, які необхідні для активного і здорового життя.

Література

1. Current World Population [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.worldometers.info/world-population>.

2. The State of Food Security and Nutrition in the World 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.fao.org/3/a-I7695E.pdf>.
3. Hunger and World Poverty [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.poverty.com/index.html>.
4. Obesity Update 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.oecd.org/els/health-systems/Obesity-Update-2017.pdf>.
5. І.І. Румик, Понятійні аспекти продовольчої безпеки як складової національної безпеки України, Вчені записки Університету «КРОК». – 2014. – Вип. 35, – С. 22-32.
6. Rome Declaration on World Food Security, 13-17.11.1996 [Electronic resource]: World Food Summit. – [s. l.]. – Mode of access: <http://www.fao.org/docrep/003/w3613e/w3613e00.htm>. – Title from display.
7. Басюркіна Н.Й. Забезпечення продовольчої безпеки в умовах трансформації економіки України / Н.Й. Басюркіна // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. – Одеса: Вид-во ОДЕУ, 2008. – Вип. 29. – С. 89-98.
8. Гойчук О.І. Продовольча безпека та необхідність її правового забезпечення / О.І. Гойчук, В.І. Курило // Адвокат. – 2006. – № 3. – С. 3–5.

КОНЦЕПЦІЯ ОБРАЗУ ПРОДУКЦІЇ В РЕКЛАМІ У ВІДПОВІДНОСТІ З СПОЖИВЧИМИ ПОТРЕБАМИ І ЗАПИТАМИ

**Мардар М.Р., д.т.н., проф., Устенко І.А., к.т.н., доц., Статсва М.С., аспірант
Одеська національна академія харчових технологій**

Сьогодні споживачі прагнуть купувати, в першу чергу, якісні, смачні і корисні каші миттєвого та швидкого приготування. Тому сегмент високоякісних каш миттєвого та швидкого приготування з поліпшеними харчовими властивостями буде успішно розвиватися [1]. І важливим моментом в його розвитку є маркетинг. Така продукція повинна бути якісно представлена кінцевому споживачу, а саме, від барвистої і яскравої упаковки до грамотного і доступного роз'яснення користі продукту. У зв'язку з цим, актуальними стають дослідження існуючого асортименту каш миттєвого та швидкого приготування для подальшого його просування, удосконалення та розширення. Пропонуємо формування концепції образу продукції для створення реклами на каші миттєвого та швидкого приготування у відповідності з споживчими потребами і запитами методом диференціації. Під концепцією товару в рекламі розуміють форму його позиціонування, представлену сукупністю унікальних достоїнств товару, з погляду вигоди споживача і у відповідності зі стратегією маркетингу рекламодавця. Дана стратегія розкриває і споживачеві, і рекламовиробнику відмітні гідності рекламованого товару і механізм його сприйняття через засоби реклами.

Пошук творчої ідеї рекламного звернення пов'язаний з такими мотивами, на які робляться акценти в рекламі даного товару. Для визначення мотивів диференціації товарних марок на українському ринку каш миттєвого та швидкого приготування використовували інформацію, яку виробник представляє на своїх офіційних сайтах і в рекламі. Для аналізу були запропоновані 19 торгових марок каш миттєвого та швидкого приготування, які користуються попитом в українського споживача (Nordic, Snack time, Golden Kings of Ukraine, McCann's Irish Oatmeal, Kelloggs, Bruggen, AXA, Dr.Bonner, Sante, Терра, НовоКаша, Ваша каша, Наша каша, Овсянушка, ЕКО, Моя їжа, Каша доброго дня, Рідна їжа, Каша Малаша) [2]. Раціональним було побудувати шкалу за торговими марками продукції. Отже на осі У відображаються мотиви, на осі Х – оцінка по даним мотивам. На основному полі шкали відзначені, власне, торгові марки каш миттєвого та швидкого приготування.

Після аналізу отриманих даних і зведення їх до єдиної схеми диференціації (рис. 1), можна сказати наступне: що стосується найбільш задіяних раціональних мотивів, то це

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.	252
КЛАСТЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ РЕГІОНУ	
Самофатова В.А.	253
ФЕНОМЕН УКРАЇНИ ЯК РУРАЛЬНОЇ КРАЇНИ	
Павлов О.І.	254
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ПИВОВАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Яблонська Н.В.	255
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕРТИКАЛЬНО ІНТЕГРОВАНИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ХОЛДИНГІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Дідух С.М.	256
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобочька Л.Л., Фрум О.І.	258
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Магденко С.О.	260
ПЕРЕВАГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО СЕГМЕНТУ РИНКУ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	
Мартинюк О.М.	261

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	263
КЛІЄНТСЬКІ ПРИВІЛЕЇ В ПРОГРАМАХ ЛОЯЛЬНОСТІ	
Бровкіна Ю.О.	265
СПОЖИВЧІ ІННОВАЦІЇ, ОРІЄНТОВАНІ НА БРЕНД	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.	266
ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Карпінська Г.В.	267
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Константинова Т.В.	269
ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПОРТІВ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ ОЛІЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	
Горбаченко С.А.	271
ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕТАП ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	
Кривоногова І.Г.	272
ТОРГІВЛЯ ОБ'ЄКТАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	
Крупіна С.В.	274
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ «SHARE ECONOMY»	
Свистун Т.В.	276
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ РИЗИКІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	
Шалений В.А.	277
ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ БІОСФЕРИ В УКРАЇНІ	
Немченко Г.В.	279

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА» В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН	
Кордзая Н.Р., Сгоров Б.В.	280
КОНЦЕПЦІЯ ОБРАЗУ ПРОДУКЦІЇ В РЕКЛАМІ У ВІДПОВІДНОСТІ З СПОЖИВЧИМИ ПОТРЕБАМИ І ЗАПИТАМИ	
Мардар М.Р., Устенко І.А., Статєва М.С.	282
ДОСЛІДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПОЖИВАЧІВ ВІНА	
Брайко М.Г., Голубьонкова О.О.	285
ДОСВІД ВИЖИВАННЯ ВИНОРІБНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КРИЗОВИХ УМОВАХ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ОДЕСАВИНПРОМ»	
Голодониюк О.М.	286